

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 01 lutego 2019 r.

WPS-II.431.4.3.2019.JZ

**Pani
Anna Barczak vel Kajetaniak
Właściciel
Domu Opieki „Marianówka”
Polaki 30 A, 08-130 Kotuń**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 w związku z art. 22 pkt 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili 14 stycznia 2019 r. kontrolę doraźną w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, pod nazwą Dom Opieki „Marianówka” w Polakach 30A, 08-130 Kotuń.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie jakości usług świadczonych przez placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w związku ze zgłoszoną informacją o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu placówki.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń 23 stycznia 2019 r. przekazuję, stosownie do art. 128 ustawy o pomocy społecznej, niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Podmiot prowadzący placówkę posiada zezwolenie Wojewody Mazowieckiego na prowadzenie w ramach działalności gospodarczej, placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o którym mowa w ustawie - decyzja Wojewody Mazowieckiego Nr 2085/2015 z dnia 17 sierpnia 2015 r. Placówka została wpisana do Rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku województwa mazowieckiego pod poz. nr 123.

Na zewnątrz budynku umieszczona była tablica zawierająca nazwę placówki oraz informację o rodzaju posiadanego zezwolenia. Poinformowano właściciela o konieczności uzupełnienia tablicy informacyjnej o numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku województwa mazowieckiego, zgodnie z art. 68a ust. 2 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Kontrolę przeprowadzono w celu wyjaśnienia nieprawidłowości w funkcjonowaniu Domu Opieki „Marianówka”, zgłoszonych telefonicznie do Wydziału Polityki Społecznej MUW w dniach 2 i 8 stycznia 2019 r. oraz opisanych w opinii na stronie internetowej placówki. Zgłoszone nieprawidłowości to: zamykanie na klucz drzwi wejściowych bez możliwości spaceru przez mieszkańców, zwracanie się przez pracowników do mieszkańców w formie na „Ty”, niewystarczająca liczba personelu w nocy (jedna osoba), podawanie mieszkańcom zbyt małej ilości płynów, niska wilgotność powietrza (z powodu ogrzewania podłogowego), która powoduje wysychanie błon śluzowych mieszkańców, przywiązywanie do fotela mieszkańca z autyzmem, nieudzielenie informacji na temat leków podawanych mieszkanckie, brak oznaczonego miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych, zły stan drogi dojazdowej.

W wyniku działań kontrolnych ustalono następujący stan faktyczny.

Placówka usytuowana jest w budynku wolnostojącym, parterowym z poddaszem użytkowym. Stan techniczny i sanitarny budynku jest dobry.

W dniu kontroli drzwi wejściowe do budynku były zamknięte na klucz. Właścicielka wyjaśniła, że drzwi wejściowe zamykane są na klucz, ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom z demencją, ponieważ teren placówki nie jest w całości ogrodzony (przęsła ogrodzeniowe i brama zostały skradzione). Z udzielonych informacji wynika, że zostaną zamontowane na wiosnę tego roku. Obecnie na życzenie mieszkańców mogących samodzielnie wychodzić na zewnątrz drzwi są każdorazowo otwierane przez dyżurujący personel.

W zgłoszeniu telefonicznym wskazano zarzut dotyczący braku oznakowania miejsca parkingowego dla osoby niepełnosprawnej. Na terenie placówki są stanowiska postojowe dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo, w tym, jak poinformowała właścicielka także stanowisko postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne. Jednakże w dniu kontroli stanowisko to nie było oznakowane. W związku z powyższym kontrolujący (po ustaleniu z Komendą Miejską Policji w Siedlcach) poinformowali właścicielkę o konieczności oznakowania stanowiska postojowego dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne, na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów o stałej organizacji ruchu drogowego. Od parkingu do budynku prowadzi utwardzony chodnik.

Ustalono, że w placówce jest 5 pokoi mieszkalnych na parterze budynku oraz 9 pokoi na poddaszu użytkowym budynku. W dniu kontroli w wizytowanych pokojach mieszkalnych, łazienkach i pomieszczeniach ogólnego użytku było ciepło i czysto. Właścicielka poinformowała, że placówka sprządana jest codziennie, ogrzewana podłogowo.

Podczas kontroli większość mieszkańców przebywała na dole w jadalni/świetlicy, niektórzy w swoich pokojach. Żaden z mieszkańców nie był w tym dniu na zewnątrz, z powodu złych warunków pogodowych. Mieszkańcy byli zadbani, ubrani odpowiednio do pory dnia i roku.

Właścicielka, która jest pielęgniarką poinformowała, że w placówce są stałe pory posiłków: śniadanie o godz. 8.00, drugie śniadanie o godz. 10.30, obiad o godz. 13.00, podwieczerek o godz. 15.30, kolacja o godz. 17.30, podczas których mieszkańcy otrzymują napoje, najczęściej kompot i herbaty ziołowe. Dodatkowo napoje są podawane na każdą prośbę mieszkańca. Ponadto na parterze i piętrze budynku znajdują się dozowniki wody mineralnej (umowa z firmą EDEN). Właścicielka poinformowała, że zarówno ona jak i pozostały personel mają świadomość konieczności podawania płynów, aby nie dopuścić do odwodnienia mieszkańców. Dlatego przepajanie osób leżących i osób z demencją polega na wielokrotnym podawaniu w ciągu dnia i nocy takiej ilości płynów, jakie jednorazowo przyjmuje osoba oraz wielokrotnym przypominaniu i zachęcaniu do picia. W przypadku 2 osób w ciężkim stanie zdrowia prowadzona jest dokumentacja podaży i wydalania płynów.

W dniu kontroli w placówce przebywało 28 osób, w tym 2 osoby leżące, 10 osób prowadziło tryb życia fotelowo-łóżkowy, 16 osób poruszało się samodzielnie po placówce. Wśród mieszkańców były 2 osoby z chorobą Alzheimera, z zespołem otępiennym 9 osób, z upośledzeniem umysłowym w stopniu znacznym 1 osoba. Podczas kontroli przeprowadzono rozmowy z 4 mieszkańcami, z którymi możliwy był kontakt logiczny. Mieszkańcy nie zgłaszali zastrzeżeń do świadczonych usług bytowych i opiekuńczych w placówce, pozytywnie wypowiedali się na temat pracy personelu. Poinformowali, że otrzymują picie od opiekunek według potrzeb. Na spacerach wychodzą z pomocą opiekunki, o tej porze roku rzadko z powodu złej pogody. Z mieszkanką wskazaną w rozmowie telefonicznej kontrolujący nie nawiązali kontaktu logicznego. Właścicielka poinformowała, że odwiedzają ją córki. Mieszkanka po placówce poruszała się samodzielnie.

W informacji telefonicznej zarzucono, że pracownicy placówki zwracają się do mieszkańców używając formę „Ty”. Z rozmów z mieszkańcami i obserwacji kontrolujących wynika, że do niektórych pensjonariuszy personel zwraca się używając formy „Ty”. Właścicielka wyjaśniła, że do 3 osób chorych na chorobę Alzheimera personel zwraca się po imieniu (według opinii lekarza psychiatry ułatwia to mieszkańcom kontakt z personelem) oraz do 3 osób na ich prośbę, przyjmując zasadę wzajemności. W stosunku do pozostałych mieszkańców używana jest forma grzecznościowa „Pan/Pani”.

Podczas kontroli właścicielka przedstawiła listę osób zatrudnionych w placówce, z której wynika, że 7 osób zatrudnionych było na umowę o pracę oraz 5 osób na umowę-zlecenie. Dyżur dzienny pełnią 3 opiekunki lub 2 opiekunki i ratownik medyczny. Ponadto codziennie pracuje właścicielka – jednocześnie jest pielęgniarką i fizjoterapeutką, z placówką współpracuje mąż właścicielki - fizjoterapeuta oraz pomaga matka właścicielki. Dyżur nocny pełni jedna opiekunka. Zgłoszony zarzut dotyczył zbyt małej obsady personelu w godzinach nocnych. Właścicielka wyjaśniła, że w razie potrzeby dyżurująca opiekunka wzywa właścicielkę mieszkającą 30 m od placówki.

W dniu kontroli na dyżurze dziennym pracowały 3 opiekunki, właścicielka, kucharka oraz mąż właścicielki. Przeprowadzono rozmowę z 2 opiekunkami, które poinformowały, że do ich obowiązków należy pomoc mieszkańcom w czynnościach higienicznych, w ubieraniu i rozbieraniu się, w kąpielach, w spożywaniu posiłków, w przemieszczaniu się. Do ich obowiązków należy również organizowanie czasu wolnego mieszkańców oraz wychodzenie z mieszkańcami na spacer. Zgłoszony zarzut dotyczył braku możliwości spacerów przez mieszkańców, ponieważ drzwi wejściowe zamknięte są na klucz. Opiekunki powiedziały, że kilkoro mieszkańców spaceruje samodzielnie, wtedy otwierają im drzwi, większość mieszkańców wymaga pomocy w tym zakresie.

Mieszkańcy mają zapewnić pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Zgłoszeni są (poza 3 mieszkańcami) do lekarza rodzinnego w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Siedlcach, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Bojmiu. Lekarz przyjeżdża do placówki na wezwanie. Troje mieszkańców korzysta z innych przychodni POZ. Placówka współpracuje również z lekarzem psychiatrą, który konsultuje mieszkańców na miejscu. Pomoc pielęgniarstwa świadczy właścicielka. Odnosząc się do zarzutu nieotrzymywania przez mieszkankę wszystkich leków przepisanych przez specjalistę przed umieszczeniem jej w placówce, właścicielka poinformowała kontrolujących, że przy przyjęciu do placówki wymagany jest wykaz leków, jakie przyjmuje osoba. W tym przypadku wykaz leków przedstawiła córka mieszkanki. Lekarz rodzinny nie zmieniał leków mieszkanki, w czasie pobytu w placówce. Leki psychiatryczne zmienił lekarz psychiatra, po konsultacji pacjentki w dniu 05.01.2019 r., która odbyła się na prośbę córki. Leki systematycznie wykupuje córka. Od dnia umieszczenia mieszkanki, tj. od 16 grudnia 2018 r. do chwili obecnej nie było przerwy w dostarczeniu leków przez córkę oraz w przyjmowaniu leków przez mieszkankę. Zlecone przez lekarza leki rozkłada właścicielka, mieszkanka przyjmuje leki w obecności opiekunki dyżurującej. Leki zabezpieczone były w gabinecie zabiegowym, w szafce zamykanej na klucz. Jednocześnie właścicielka przedstawiła pismo, podpisane w dniu 28.12.2018 r. przez córkę, która podpisała umowę na pobyt mieszkanki, zobowiązującą właścicielkę do „nieudostępniania informacji o stanie zdrowia i leczeniu matki innym osobom oprócz niej”. Umowa o świadczenie usług w placówce podpisana jest przez mieszkankę i jej córkę, zawierała dane mieszkanki i dane kontaktowe córki.

Zgodnie z art. 68a ust. 1 lit. d ww. ustawy o pomocy społecznej w placówce założono ewidencję przypadków stosowania na jej terenie przymusu bezpośredniego, w której nie było wpisów. Odnosząc się do zarzutu przywiązywania do fotela mieszkańca z autyzmem, właścicielka poinformowała, że mieszkaniec (XXX XX XXXXXXXX XXXXX XXXXXXXX), z powodu zapewnienia mu bezpieczeństwa (upada z fotela) jest czasowo zabezpieczany na fotelu kocem, przewieszonym w okolicy bioder, co uniemożliwia mu wstanie, natomiast umożliwia wykonywanie ruchów kończynami. Kontrolujący rozmawiali z rodzicami mieszkańca, (obecnymi tego dnia w placówce), którzy powiedzieli, że są zadowoleni z opieki, zgadzają się na stosowanie tego typu zabezpieczenia wobec ich syna, co uzgodnili wcześniej z właścicielką. W czasie kontroli mieszkaniec nie był unieruchomiony.

Przepis art. 68a ust. 1 lit. d ww. ustawy o pomocy społecznej wskazuje na konieczność ewidencjonowania przypadków stosowania na terenie placówki przymusu bezpośredniego, ze wskazaniem daty i zakresu tego środka. Nie określa on przesłanek jego stosowania, dopuszczalnych form przymusu, środków kontroli i przepisów o charakterze gwarancyjnym dla osób wobec których jest stosowany. Należy zatem przyjąć, iż przepis obliguje do ewidencjonowania przypadków stosowania na terenie placówki przymusu bezpośredniego, ale nie stosowanego przez pracowników placówki, a przez podmioty uprawnione, np. interweniujących funkcjonariuszy Policji, czy personel pogotowia ratunkowego.

Wobec przedstawionej oceny dotyczącej funkcjonowania jednostki poddanej kontroli, placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku Dom Opieki „Marianówka”, zwracam się o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Umożliwić mieszkańcom wyjścia z placówki, zapewniając przy tym opiekę osobom, których stan psychofizyczny nie pozwala na samodzielne wyjścia.

2. Dopilnować, aby wszyscy mieszkańcy placówki spożywali dostateczną ilość płynów.
3. W uzasadnionych przypadkach wzywać służby uprawnione do stosowania przymusu bezpośredniego i dokumentować jego zastosowanie, ze wskazaniem daty i zakresu, zgodnie z art. 68a ust. 1 lit. d ww. ustawy o pomocy społecznej.
4. Zobowiązać personel, aby zwracał się do mieszkańców z zachowaniem formy „Pan/Pani” lub per „Ty” z zachowaniem zasady wzajemności.
5. Dostosować godzinę wydawania ostatniego posiłku do przepisu art. 68 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym ostatni posiłek nie powinien być podawany wcześniej niż o godzinie 18.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Kontrolowana jednostka w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia obowiązana jest do powiadomienia Wojewody Mazowieckiego o realizacji zaleceń, uwag, wniosków na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa.

Zgodnie z art. 130 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Olszewska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej